
EIKAPSELS VAN HAAIEN EN ROGGEN LANGS DE BELGISCHE KUST. III.

G. RAPPÉ

Dit verslag maakt melding van de mij bekende vondsten van aangespoelde eikapsels van haaien en roggén op de Belgische kust tussen 1 juli 1983 en 30 juni 1985. Sinds het vorige bericht omtrent dit onderwerp (RAPPÉ, 1983) zijn bijna vijf jaren verstreken. De hier behandelde periode sluit direct aan bij die vorige bijdrage. De gegevens zijn opgenomen in de tabellen 1 en 2.

Het totaal aantal strandbezoeken waarbij eikapsels van haaien en/of roggén genoteerd werden ("positieve" strandbezoeken) bedraagt 18 voor de twee seizoenen samen. Het relatieve aandeel van de auteur hierin is gedaald. Dit betekent niet alleen dat meer mensen eikapsels noteren of verzamelen, maar vooral dat de auteur veel minder op het strand is geweest. René BILLIAU, Johan BROIDROI, Rika GOETHAELS, Piet OPSTAELE en Pieter RAPPÉ vinden hun initialen in tabel 1.

Er zijn belangrijke verschillen met de vorige jaren (RAPPÉ & DESENDER, 1981; RAPPÉ, 1983). Lijkt het aantal "positieve strandbezoeken" in het seizoen 83/84 redelijk normaal (resp. 17, 13 en 15 in de vorige drie jaren), in 84/85 bereikt dit een absoluut dieptepunt. Maar er is meer: de gemiddelde lengte van een "positief strandbezoek" bedroeg van 76/77 tot 82/83 resp. 4.4, 4.4, 3.8, 6.4, 4.1, 4.6 en 4.3 km. In 83/84 was dit 2.1 km en in 84/85 1.3 km! De voornaamste conclusies hieruit zijn dat er minder en vluchtiger strandexcursies zijn gebeurd en dat dit verslag erg onvolledig is (zeker wat betreft seizoen 84/85). Er zijn niet alleen minder eikapsels maar ook minder soorten aangetroffen. Dit laatste is min of meer een gevolg van het eerste. In totaal werden de eikapsels van 5 soorten roggén en 1 soort haai gemeld in de betreffende periode.

Soortbespreking.

Raja clavata LINNAEUS - Stekelrog

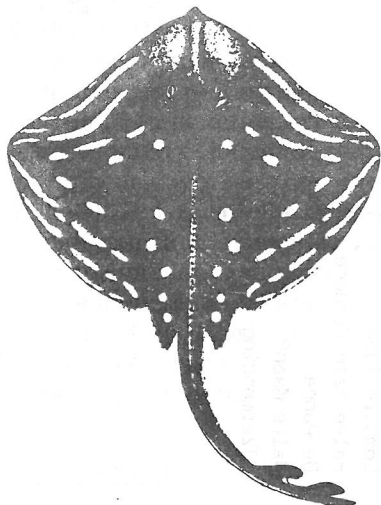
Dit is traditioneel de talrijkste soort. Ze draagt 67% bij van het totale aantal. Dit is lager dan het aantal waarmee ze in

<u>Datum</u>	<u>Traject</u>	<u># km</u>	<u>R. cl.</u>	<u>R. mon.</u>	<u>R. br.</u>	<u>R. mi.</u>	<u>R. un.</u>	<u>S. ca.</u>	<u>legit.</u>
23.07.83	De Haan-Wenduine	3	1						GR
23.09.83	Lombardsijde	1.7	1						GR
03.12.83	Zeebrugge	0.7	1	1					GR/JNM
18.12.83	Oostende Halve Maan	1	5	1				1	JB
24.12.83	De Panne	3	14						GR/SWG
27.12.83	Wenduine-Zeebrugge	6	3						PR
28.01.84	Oostende	0.7	3				1	2	GR
04.02.84	Oostende	1					1?		PO
?02.84?	De Panne	2.5			1				RB
11/12.02.84	Halve Maan?	1.5	10	4				1	RG
17.02.84	De Panne	2.5		1			4		RB
29.02.84	Oostende	0.7						1	GR
04.03.84	Wenduine-De Haan	3	14	1					GR
23.07.84	Lombardsijde	1					1		GR
23.09.84	Halve Maan-Bredene	2					1		RG
23.12.84	De Panne	2	2				1	2	GR/SWG
?01.85	Halve Maan?	1		1					RG
30.06.85	IJzermonding	0.7				1			GR/SWG
		<u>34.0</u>	<u>54</u>	<u>9</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>8-9</u>	<u>7</u>	

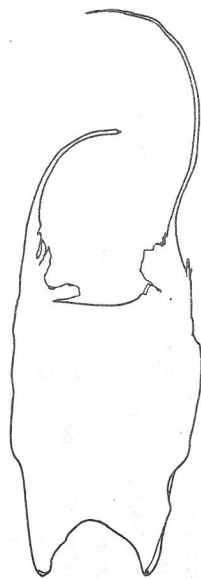
Tabel 1.

	83/84	84/85	Totaal
Aantal positieve strandbezoeken	13	5	18
Aantal afgezochte km	27.3	6.7	34
<i>R. clavata</i>	52	2	54
<i>R. montagui</i>	8	1	9
<i>R. brachyura</i>	1	-	1
<i>R. microocellata</i>	-	1	1
<i>R. undulata</i>	5-6	3	8-9
<i>S. canicula</i>	5	2	7
Totaal	71-72	9	
Totaal/10 km	26.0	13.4	

Tabel 2.

Raja microocellata
(naar NIJSSSEN & DE GROOT, 1980)

Eikapsel
(naar LACOURT, 1979)

beide vorige verslagen werd opgenomen: resp. 80% en 75%. Dit zou er kunnen op wijzen dat deze "gewone" soort niet meer genoteerd wordt. Tengevolge van het beter herkennen van de minder algemene soorten wordt er misschien gerichter naar deze gezocht. Zie ook bij Gladde rog en Golfrog.

Raja montagui FOWLER - Gladde rog

Dit is de even traditionele nummer twee: 11% van het totaal. Ook dit is minder dan in de vorige verslagen, resp. 13.5% en 16%. Hier geldt mogelijks dezelfde opmerking als bij de vorige soort.

Raja brachyura LAFONT - Blonde rog

Dit is pas het vijfde kaspel van deze soort, hoewel ze waarschijnlijk meer aanspoelt. Ze kan verward worden met dat van de Stekelrog.

Raja microocellata MONTAGU - Kleinoogrog

In de laatste vijf jaar ontbrak ze slechts in 83/84. Het maximum aantal per seizoen was tot nu toe echter nooit hoger dan 2.

Raja undulata LACEPEDE - Golfrog

De derde soort in de rangorde van talrijkheid. Sinds 80/81 elk jaar genoteerd. Tijdens beide laatste seizoenen zelfs talrijker dan de Hondshaai. De 5-6 exemplaren van 83/84 zijn het hoogste aantal in één seizoen aangetroffen.

Scyliorhinus canicula (LINNAEUS) - Hondshaai

Deze soort wordt elk jaar genoteerd maar nooit talrijk. Het laagste aantal tot nu toe was 8-9 in 82/83.

Slotwoord.

De bedoeling van dit verslag -hoe onvolledig het wellicht ook is- is vooral om het onderwerp "eikapsels van kraakbeenvissen" weer in de actualiteit te brengen. Graag zouden wij aandacht willen vragen voor alle kaspels, ook de zogenaamde algemene soorten. Op die manier kunnen wij eventueel achterhalen of de Stekelrog in-

derdaad relatief achteruit gaat.

In één van de volgende nummers wil ik de periode 1 juli 1985-30 juni 1987 bespreken, als u meewerkt. Lees ook aandachtig tabel 1 in de vorige bijdragen. Als u nog over gegevens beschikt die daar niet vermeld worden, hoor ik dat graag. Dat eikapsels nog voor aardige verrassingen kunnen zorgen bewijst ook het tweede kapsel van de Sterrog op onze kust afgelopen winter en het eerste kapsel van Fylla's rog op de Nederlandse kust (VERKUIL, 1988). Ik stel mij ook ter beschikking voor determinaties.

Literatuur.

- RAPPÉ, G. & K. DESENDER, 1981. Eikapsels van haaien en roggen langs de Belgische kust, een eerste bericht.- De Strandvlo, 1(3): 65-71.
- RAPPÉ, G., 1983. Eikapsels van haaien en roggen langs de Belgische kust. II.- De Strandvlo, 3(3): 61-65.
- VERKUIL, J., 1988. C.S.-verslag.- Het Zeepaard, 48(5): 111-115.

Kapelstraat, 3
9890 Ursel